

Милош 399

БРАНИЧЕВСКИ ВЕСНИК

ОРГАН УДРУЖЕНОГ СВЕШТЕНСТВА
ЕПАРХИЈЕ БРАНИЧЕВСКЕ

М а ј

УРЕДНИК
Протојереј **БРАНИСЛАВ МИЛИЋ**
арх. намесник млавски

ПОЖАРЕВАЦ
Штампарија Ђорђа Наумовића
1936

С б л а г о с л о в о м
Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског
Господина Dr Венијамина

БРАНИЧЕВСКИ ВЕСНИК

ОРГАН УДРУЖЕНОГ СВЕШТЕНСТВА ЕПАРХИЈЕ БРАНИЧЕВСКЕ

Скупштина удруженог Свештенства Епархије Браничевске

На дан 29 априла (12 маја) 1936 год. одржаће се у Пожаревцу у сали Дома трговачке омладине СКУПШТИНА удруженог Свештенства Епархије Браничевске, са овим

Дневним редом:

- 1) У 8 час. призивање Св. Духа у Слаторној цркви;
- 2) У 9 час. отварање скупштине;
- 3) Извештај о раду управе и потреби сазиву ове скупштине;
- 4) Извештај благајника о стању дружинске касе;
- 5) Извештај уредника „Браничевског Весника“;
- 6) Подношење оставке досадање управе;
- 7) Избор председника и 7 чланова средишње управе;
- 8) Избор преставника у Савезу Епарх. удружења;
- 9) Избор три делегата за Савезну скупштину;
- 10) Предлози и питања.

Одлуком Архијерејске власти Е. Бр. 626/36 г. дозвољено је свештенству Епархије Браничевске осуство за долазак на скупштину.

УПРАВА.

Проблем данашњице

Екстремна, материјалистичка, негативна струја, која је у историји била вазда будна и вршила осетан утицај на ток не само социјалног него и религиозно-моралног живота, после светскога рата, особито од пре неколико година тешке економске кризе, мобилисала је све своје интелектуалне снаге, сконцентрисала сву своју пажњу, да у своје сврхе искористи како тешко економско стање тако и забрињавајуће међународне политичке прилике као и опште незгодноство народно, и свим силама удара на све оне историјско-конзервативне националне елементе, који чувају освештану народну традицију, народно духовно благо и данашњи социјални поредак.

Црква, конзервативна по својој догматско-етичкој страни стоји на првом месту под ударом ове материјалистичке струје, јер је она као чуварица народних традиција и највећа препрека у васпитању друштва и припремању за нове материјалистичке доктрине и нови социјални поредак.

Вслика и недогледна борба, и јавно и тајно, бије се између идеалног и реалног, духовног и материјалистичког схватања и уређења живота, између Бога и мамона. Ова борба заталасала је не само широке слојеве човечанске заједнице, него из основа дрма и повија и моћне и велике нације. Од снажних удараца интернационалних марксистичких организација, а из бојазни од катастрофалних последица по државу и нацију, најснажније и најжилавије западне нације (Немачка и др.) учауриле су се и затвориле у своје националне границе и тако покушале да створе неосвојими бедем против опасности интернационале.

И у нашој земљи, последњих година, осећа се све јаче и јаче струјање страног духа, вршљање и утицај туђих елемената, сејање интернационалних, екстремних доктрина.

Наш интелектуални народ као да је већ захваћен бујом страних утицаја и својим материјалистичким схватањем живота лагано се одваја од здравог народног тела. Животна схватања и стремљења наше интелигенције (на нашу велику радост не све), одударају од историјског, стваралачког и духовног схватања народног и између такве наше интелигенције и народа ствара се све већи и већи јаз. Отуда и

горко разочарење и незадовољство народно са таквом својом интелигенцијом, која је под утицајем материјалистичких погледа запада, пренебрегла историјом освештане и животом оправдане дубоке народне основе, живи и стваралачки народни геније, чија је битна карактеристика: религиозност и духовност.

У велику противречност запао је наш водећи интелектуални кадар. Интересантно је нагласити да је баш запад у нашој земљи открио и указао на непроцењиве духовне вредности, које леже заборављене у старим зидинама и развалинама наших цркава и манастира.

Страни западни научници путујући и проучавајући нашу земљу стали су запањени пред грандиозним споменицима наше старе славе и културе, чија их је архитектонска и уметничка, а кроз њих и висока етичка вредност изненађивала.

У затвореним, почађалим мрачним старинским црквицама лежала је дубоко скривена душа нашега народа, изражен је наш народни стваралачки геније, обележен је путоказ и ударен основ нашем будућем народном стремљењу и стварању.

После оваквог сјајног и ретког открића њихових западних колега, шта је била дужност наше интелигенције него да застане над овако снажно израженој и духовно високој народној традицији, да кроз зидове, фреске и дуборез упозна паћеничку душу свога народа која се у најтежим данима ропства и националног истребљења баш ту напајала освежавала и васкрсавала и да на темељу такве истински здраве духовне и националне културе, поставе данашњу оријентацију и проблем народног одгоја и просвећивања. И да је тако учињено ниво нашег народно-моралног живота био би много виши а наша интелигенција била би плод са здравог народног стабла, део народне душе, израз народних животних схватања и духовних стремљења, прави просветни и културни вођ коме би наш народ верно и одано следовао тако исто, као у доба Немањића и у доба ропства. Наша народна башта пуна је наших сопствених најплеменитијих биљака и цветова — зачетака једне наше здраве и расне културе и прогреса, те му тешко пада када се све то са намером заобилази и запушта од једног већег дела своје интелигенције,

Наш народ је на првом месту народ душе и срца па тек онда народ разума. Он више цени топло срце него хладан разум. Та његова најделикатнија морална особина и одлика откривена је и доказана у нашим народним умотворинама, којима се исто тако диви цео цивилизовани западни свет.

Пренебрегнути оваква народна стремљења, игнорисати нашу народну прошлост са непроцењивим културним благом које су признали и истакли баш научници запада и прилазити нашем народу само у циљу просвећења ума, а запостављати облагорођење душе и срца, јесте некористан и неплодан посао за који народ неће да зна.

Наша светосавска црква у чијем је крилу наш народ очувао свој здрав и снажан дух, и чијом је инспирацијом вековима стварао духовне и културне вредности, које и данас чине част и понос нашем роду, позвана је и налази се у таквом положају према народу, да треба прва да преузме једну снажну иницијативу и акцију за чување наших националних, духовно-моралних капитала и да нова прегнућа и стварања имају генетичке везе и базирају на првим.

Једна снажна акција цркве у овом смислу, потпомогнута од оног дела наше интелигенције, која још увек стоји на бранику народне прошлости и њених тековина, допринела би знатно, да се страни, материјалистички утицаји ублаже и нашем народу омогући миран нормални развитак у смислу новог духовног стварања и продубљивања народног генија.

Оставимо материјализам нека цвета тамо где је и поникао а ми се вратимо нашој народној идеологији и наставимо онде, где је наш народни дух, спречаван и угушиван од наших спољних народних непријатеља, стао.

Прота БРАН. М. МИЛИЋ.

Празник Преполовенија

„Три пута у години нека дође свако мушко пред Господа Бога твојега на мјесто које избере: на празник пријесних хљебова, на празник недјеља и на празник сјеница“ (V Мојс. 16, 16).

Религија која нема историјску прошлост није истинита религија а религија која нема будућност, није жива религија.

Хришћанска религија има најсјајнију историјску прошлост, старозаветни јеврејски монотеизам, а жива веза људи са Оцем Небеским коју је обновио Христос у запечатао Дух Свети јесте најздравији и најсигурнији основ њене будућности. Корен дакле хришћанске религије лежи у старом завету.

Ако хоћемо правилно и потпуно да схватимо хришћанство; да га схватимо не као филозофско-етичку систему, већ као живу историјску силу са којом се оно јавило и победило свет, — морамо дубоко проникнути у њену историјску основу, у јеврејску старозаветну религију. Свака страница Јеванђеља, као и других канонских новозаветних књига, упућује нас на стари завет. Христос је баш ту везу то јединство старог и новог завета нарочито и врло често наглашавао формулом: „Чули сте да је казано старима.... а ја вам кажем“. Дакле целокупно хришћанство израђено је на старозаветном основу, на Мојсију и Пророцима.

Као што је не могуће схватити Христово Јеванђеље без Мојсија и Пророка, исто тако је не могуће јасно разумети и хришћанско богослужење без осврта на старозаветно. И овде ћемо утврдити веома тесну везу старозаветног и новозаветног богослужења. Тек у светлости старозаветног култа можемо схватити новозаветну Христову Цркву, њену живу и непосредну везу са Оцем Небеским кроз богослужење.

Јеврејско старозаветно богослужење има своју пасху и хришћанско богослужење има своју пасху; тамо је пасха празник спасења од политичког а овде од духовног ropства; тамо спасава Бог кроз јагње и крв његову, а овде кроз Сина свога Јединороднога, крст и крв Христову.

Старозаветна црква празнује Педесетницу у спомен примања Мојсијевог закона, исписаног на двама каменим

таблицама, и новозаветна црква има своју педесетницу, тада је силом Духа светог исписан закон Божији на живим таблицама срца човечијег.

Светлост ова два највећа хришћанска празника осветљавају и све дане од Ускрса до Духова и у тој светлости огледа се значај трећег великог хришћанског празника, празника Преполовенија.

Празник Преполовенија дели на два једнака дела време између Ускрса и Духова. Назив празника Црква је узела из Јовановог Јеванђеља гл. VII ст. 14 где се вели: „А у половини празника изиђе Исус у Цркву и учаше“.

Преполовеније је стари хришћански празник; о њему говори још Св. Јован Златоуст. Најбољи хришћански песници: Анатолије, патријарх цариградски у V, Андреја Критски у VII, Јован Дамаскин у VIII и преподобни Теофан Исповедник у IX веку опевали су празник Преполовенија у духовним песмама (Полн. прав. богослов. енцикл. словарь. томъ I стуб. 1901).

Не само празник Васкрсења и Силазак Св. Духа на апостоле, него и све време од Ускрса до Духова светковано је свечано са празничним богослужењем и у великој хришћанској радости. Поред Ускршњег свечаног расположења и радости ово је доба хришћанске радости на успомену, када је васкрсли Господ четрдесет дана ишао по земљи и живео међу својим апостолима и присталицама. У ово доба не беше дозвољено постити и туговати (Јевсев. Истор. I стр. 426).

Празник Преполовенија почиње са вечерњом среде четврте недеље по пасхи, недеље ослабљенога, и траје до среде пете недеље — Самарјанке — закључно када бива оданије.

Пре него што почнем да излажем садржину и карактеристику богослужења на празник Преполовенија, изнећу у преводу синаксар празника у коме су наговештени и садржина и карактеристика празничног богослужења. Синаксар у преводу гласи:

„У среду ослабљенога празнујемо празник преполовенија педесетнице, у чет два велика празника, ускрса и педесетнице, јер их обоје сједињава и спаја. Било је дакле то овако: пошто је Христос начинио натприродно чудо над ослабљеним, Јудеји, саблажњавајући се због ослабљеног,

јер се то у суботу догодило, тражили су да га убију. Оде пак у Галилеју, и у тамошњим горама живећи, учини чудо са пет хлебова и две рибе, пет хиљада људи нахранивши осим жена и деце. А по том кад је настао празник сјеница, а ово је велики правник код Јудеја, дође у Јерусалим и држаше се тајно. У половини овога празника ушавши у храм учаше: храм је обиталиште јединога Бога, где се љубав и мир, вера и невиност усељавају. Зато и божији светитељ који служи Богу, треба да буде миран и кротак, не крадљивац, не варљив, не среброљубац: да Бога прво у своју душу усели а потом и људе по примеру и владању својему окупља. А може се и душа свакога вернога назвати најчистијим храмом: где ћу се уселити и посетити вас, говори Господ.

И сви се дивљаху његовој науци и завидећи му говораху: како овај зна иако није учио писмо; јер будући нови Адам, знађаше као и онај први: бејаше испуњен сваке премудрости, као Бог. И опет сви роптаху и гледаху да га убију. А Христос изобличавајући их, јер се о суботи препираху, говораше: зашто хоћете да ме убијете? А они говораху: ђавола ли имаш (шта је теби), ко хоће да те убије. А он им се опет обрати говорећи: ако се о закону препирете, што се на мене срдите, само зато што сам целога човека у суботу исцелио. Када је о овоме Мојсије законополагао руши њу (суботу) када о обрезану говори. Много ти дакле о томе говораше и показиваше себе као законодавца и равна Оцу. И шта више у последњи дан великог празника камење су бацали на њега, али га се камен не дотаче.

И пролазећи отуда, нађе човека слепа од рођења, и дарова му очи. Познато је да су Јудеји имали три велика празника. Први Пасха, који се празнује првога месеца у спомен преласка преко Црвеног Мора. Други Педесетница, који потсећа на боравак у пустињи после преласка Црвеног Мора: педесет дана боравише у пустињи докле Мојсијев закон примише, а још и ради седмичнога броја, који је код њих био у поштовању. Трећи њихов празник поштовање труба и сјеница, за спомен скиније коју, у облаку горе видевши Мојсеј, помоћу првог дрводеље Веселеила подиже, која за седам дана беше начињена, потсећајући на бербу плодова и бављење у пустињи.

За време овога празника, ставши Исус великим гласом повика: ако је ко жедан, нека дође к' мени и пије. Јер овим учењем Христос показа себе као Месију, бивши посредник и измиритељ наш и свога вечнста Оца. Тога ради празнујући овај празник и средопедесетницом називајући га, прослављамо Месију Христа, износећи оно што је за слављење оба ова велика празника. Мислим да се ради овога после њега и празнује празник самарјанке, јер је и тамо о Месији Христу много речено, и о води и о жеђи, као што и овде код јеванђелисте Јована, празник самарјанке стоји пре празника слепога.

Неизмерном милошћу твојом Христе Боже наш, помилуј нас, амин“.

И у синаксару, као и у свима богослужбеним песмама, на празник Преполовенија прослављају се особито два момента: Христос као Месија и Христово учење о тајанственој животворној води. Нарочито се истиче месијанска служба Христова. Христос је прави, истинити, Богом обећани Месија и то се у богослужбеним песмама доказује најпре доказима тврдокорних Јевреја: Мојсијевим законом и пророцима, а затим и чудним, божанским делима Христа Спаситеља, која нико пре њега није чинио.

До празника Сјеница и сама браћа Христова још га не вероваху, а кад се приближи празник рекоше му: „Изиђи одавде (Христос је тада био у Галилеји) и иди у Јудеју, да и ученици твоји виде дјела твоја која чиниш... јави себе свијету (Јов. 7, 3, 4). На сам дан празника, следујући Мојсијевом закону, и Христос је дошао у Јерусалимски храм и држаше се тајно. Исцељење раслабљенога у дан суботе толико је раздражило Јевреје „да га тражаху и бијаху за њ' многе распре у народу (Јов. 7, 11, 12). Тек у половини празника Христос иступи јавно у храму и учаше. „И дивљаху се Јевреји говорећи: како овај зна књиге а није се учио“ (Јов. 7, 14, 15). Тада Христос отпоче да развија учење о својој месијанској служби, о своме посланству с неба, о своме божанству. Нестрпљиви и огорчени Јевреји одмах га опколише и запиташе: „докле ћеш мучити душе наше? Ако си ти Христос кажи нам слободно“ (Јов. 10, 24). „А Исус им одговори: ја вам казах а ви не вјерујете. Дјела која творим ја у име оца својега она сведоче за ме... ако мени не вјерујете дјелима мојим вјерујте“ (Јов. 10, 25, 38). „Ја сам

који сведочи сам за себе и свједочи за мене отац који ме посла (Јов. 8, 18)... Аврам, отац ваш, био је рад да види дан мој; и видје и обрадова се... ја сам прије него се Аврам родио (Јов. 8, 56, 58)... Ја и отац једно смо“ (10, 30). Овим својим речима Христос се и пред својим ученицима и пред Јеврејима открио као Месија. На основу писма и својих дела доказао је: да је заиста Син Божији, да је он испуњење закона и пророка и да је раван Оцу.

Па и међу самим тврдовратим Јеврејима нашло се многих који говораху: „Ово је заиста пророк. Други говораху: ово је Христос“ (Јов. 7, 40, 41).

У свима празничним песмама прославља се месијанство Христово и Христос се назива: Месија, Месија Господ, животодавац, цар и Бог, Премудрост божија, правда и избављење, васкрсење наше, спас Бог наш, светлост света, сунце правде, очеје сијаније, слово присносусшноје и т. д.

Други исто тако значајан моменат, који се велича и слави у богослужбеним песмама на празник Преполовенија, јесте тајанствено учење Христово о извору живе воде, под којом треба разумети: благодатно учење Христово, објављено његовим доласком на земљу и благодатне дарове Духа Светога на дан педесетнице.

„А у пошљедњи велики дан празника стајаше Исус ви-
каше говорећи: ко је жедан нека дође к мени и пије. Који
ме верује, као што писмо рече, из његова тијела потећи ће
ријеке живе воде“ (Јов. 7 37, 38).

Да би потпуно разумели ове речи христове, изговорене појачаним гласом, морамо се за моменат осврнути на ритуал празника Сјеница код Јевреја и на моменат у том ритуалу, који је без сумње био повод Христу. Празник Сјеница празновали су Јевреји у спомен Јахвеовог старања за Израиљ у пустињи. За време празника — седам дана а осми дан сабор свети становали су Јевреји под сјеницама, колибама од грања дивљих и питомих маслина, мирте, палме и других шумнатих дрвета „да би знало натражје више да сам ја учинио да живе под сјеницама синови Израиљези кад сам их извео из земље Мисирске“ (III Мојс. 23, 43). Свакога дана одржавана је процесија са гранчицом у руци и читао се закон божији „(III 8, 15). Осем тога са празником је била скопчана и благодарност Израиља Јахвеу на крају пољопривредне године — бербе воћа и

грожђа — као и усломена на посвећење Соломоновог храма. Празник је био увеличан највећим бројем жртава и свршавао се црпљењем воде златним крчагом из извора и свечаним изливањем на жртвеник. За време овога црпљења и изливања воде на жртвеник народ је певао псалмове, трубе су трубиле и било је велико народно весеље. По Талмуду, ко није видео весеље при црпљењу и изливању воде о празнику Сјеница, тај у опште није видео весеље.

Тај моменат црпљења и изливања воде на жртвеник при крају празника и неписано распложање народа искористио је Христос у Храму Јерусалимском и повишеним гласом изложио значај тога чина, сенку и символ његов, који се у Христу његовој божанској науци остварио. И своје учење о непресушном извору живе воде „која тече у живот вечни“ (Јов. 4, 14) зида Христос на старом завету. Тако пророк Исаија вели: „Јер како пада дажд или снијег с неба и не враћа се онамо, него натапа земљу и чини да рађа и да се зелени, да даје сјемена да се сије и хлеба да се једе, тако ће бити ријеч моја кад изиђе из мојих уста; не ће се вратити к мени празна, него ће учинити што ми је драго и срећно ће свршити на што је пошљем“ (Исаија 55, 10-12) Затим Мојсије вели: „Нека се спусти као дажд наука моја и нека падне као роса говор мој, као ситан дажд на младу траву и као крупан дажд на одраслу траву. Јер ћу јављати име Господње“ (V Мојс. 32, 2, 3). Напред изложене речи пророка Исаије, које имају врло тесну везу са празником, ушле су у виду паримеја у празнично богослужење.

Колико је видно истакнуто Христово учење о извору живе воде на празничном богослужењу види се по томе, што је и тропар и кондак празнични посвећен овоме учењу „Жаждушчују душу моју благочестија напој водама“ и „прдите и почерпите воду безсмртија“ ове речи чине основну идеју тропара и кондака и прослављају Христову благодатну, божанску науку, која је у старом завету код пророка Мојсија и Исаије најављена, а која тек садга, на крају Јеврејског празника Сјеница, у Христу налази своје испуњење. Ове речи, дакле, чуле су се међу Јеврејима далеко пре Христа, али нису имале силу, јер их није изговорио „онај који власт има.“

Ове речи Христове баш зато што су стајале на Јеврејском тлу и нашле основа на Мојсију и пророчим, пара-

ла су срца књижевника, фарисеја и садудеја и „узеше камење да баце на њ“; а Исус се сакри, јер још не беше дошао час његов, изиђе из цркве и прошавши између њих отиде“ (Јов. 8, 20, 29).

После најважнијег догађаја у Христовом искупитељском подвигу: васкрсења Христовог, које чини основу хришћанске вере у васкрсење свих и кроз ово вере у живот после гроба, појмљиво је: зашто су још у апостолско доба хришћани истакли празник христовог васкрсења и продужили свечано и радосно расположење са бгослужењем све до педесетнице.

Да би се оба ова највећа хришћанска празника још чвршће везала и спојила, установила је стара црква у средини њиховој и празник Преполовенија, на коме се прославља и васкрсење и педесетница, а особито утврђује вера у Христа као Месију и његову благодатну науку. Празник Преполовенија дакле сија двоструком светлошћу: светлошћу васкрслог Христа и светлошћу Божанског Духа Утешитеља. Оба празника чине јединство божанске икономије у делу нашега спасења, и то јединство изражено је и прослављено песмама на Преполовенију.

Човек пре Крсне жртве и васкрсења Христовог био је у положају ослабљенога, који је крај свих својих удова био неспособан да се креће; он је непогрешен мртац, а греховно тело је гроб његов. Својом Крсном жртвом Христос је очистио наше тело, ослободио га греховног окова, и од њега начинио храм у коме Бог обитава, јер „ко једе тело твоје биће вавек жив и ко пије крв твоју у теби пребива Спаситељу и ти у њему пребиваш и васкрснућеш га у последњем часу“ (седма песма канона среде IV недеље). Адам је грехом затворио а нови Адам Христос, славним васкрсењем својим, отворио је људима врата царства небеског. Васкрсење је круна Христовог искупитељног подвига а педесетница је завршни моменат, утврђење и печат Христове мисије на земљи.

Свака реч Христова изговорена у јерусалимском храму и сачувана у Јовановом јеванђељу, опевана је и прослављена у песмама Преполовенија, као реч премудрости, реч правде и истине, као реч са неба, од самога Бога.

Своју божанску науку Христос је положио у своју живу цркву, која је „стуб и тврђава истине.“ Црква са сво-

јим богослужењем јесте данас тај извор животворне божанске воде тако, да сваки ко је жедан усрдно прилази и напаја се из њега (трећа песма канона IV нед. ље).

Ради што јачег израза учења Христовог о извору животворне воде, у неким црквама на празник Преполовенија излази се на реке и изворе и тамо се обавља мало водосвећење (Полн. Прав. богослов. енцикл. словар. том. I стуб 1901 и Литургика протој. Д. Смолодовича стр. 210).

Христов долазак у храм јерусалимски, његово учење у храму и откривање свога Месијанства тако је важан момент, да су га хришћани првих векова отргли од заборава на тај начин, што су га спојили са празником преполовенија и на његовом богослужењу опевали и прославили. Све празничне песме изобличавају непокорне књижевнике, фарисеје и садусеје, што и поред толиких очигледних доказа не признају Христа за Месију, што су се одrekli царства божијег па чак и другима затварају врата небеска.

Старозаветно богослужење са жртвама и строгим култом било је само увод, сенка, слика новозаветног богослужења; старозаветне жртве запечаћене су последњом крвном голготском Христовом жртвом.

Храм јерусалимски са његовим претставницима: књижевницима, фарисејима и садужејима временом је постао храм националне ограничености и искључивости, храм формалности и лицемерства, храм тела без духа, храм мртав. За духовно, универзално, вечно и истинито божије месијанство у њему није било места.

Христос је разрушио овакав храм јерусалимски и за три дана основао вечни, универзални храм божији, који ће под свој кров примити све потомке Адамове и постати „једно стадо и један пастир“ (Јов. 10, 16).

Овакве идеје опеване су у празничним песмема и таквом узвишеном циљу служи богослужење старог Хришћанског празника Преполовенија.

Прота БРАН. М. МИЛИЋ.

Диспут

са безбожницима у Совјетској Русији

Тема: ОДАКЛЕ ЈЕ ДОШАО ЖИВОТ?

У мирно село Колбовка дошао је комунистички агитатор и почео проповедати безбожност. То је узбудило и ожалостило старе сељаке. Они су тврдо веровали у Бога и осећали Га у својој души; видели су Га у дивним творевинама Његовим. Али они нису могли да оповргну лаж безбожног агитатора, јер он није ничему веровао: све је — створио је — створено само собом.

На њихову радост у селу се нашао начитани мужик Софроније Пјенкин. Он је читао не само Свете Књиге, него и светске; чак се претплаћивао на часописе. Интересовао се и научним питањима. Ево, овај мужик је избавио своје мештане из невоље и дао отпор безбожном агитатору.

— Ја ћу њега, тога безбожника, говорио је Софроније само једним питањем разбити и приморати да призна Бога.

Сељаци су се дивили храбрости Софронијевој и, иако нису сасвим били убеђени у његове силе, ипак су се охрабрили и чекали тај моменат, када ће се Софроније сударити са агитатором.

Агитатор је назначио митинг у један празнични дан и ступио је на њему са речју, у којој је доказивао, да се свет сам од себе створио путем дуговременог развијања. Земља је у почетку била у усијаном стању; њена температура се пела до неколико милиона степена топлоте, а затим се је постепено спуштала, док није дошла до оваквог облика у коме се налази сада.

Омладина је са поверењем слушала ту причу и дивила се знањима агитатора. Старци су са нестрпљењем чекали када ће Софроније Пјенкин поставити томе агитатору какво поражавајуће питање.

Тек што је агитатор завршио своју басну о самотворењу света и стишали се аплаузи поверљиво-непааметних људи, тога часа се Софроније обрадио агитатору са питањем:

— Ето, ти си говорио, да је земља била у усијаном стању. Нека буде тако. Али, да ли је тада било на земљи живота?

Агитатор се насмејао над тим питањем:

— Како може бити живота у ватри, одговорио је он, већ на 60 степену живот престаје, а у оно време је температура износила на милионе градуса.

— А онда, одакле се појавио живот на земљи после тога? — поставио је Софроније своје поражавајуће питање.

— Јавио се сам собом, путем саморађања, као што, ето, на пример, настају слузоноше црви, буве и остали инсекти, — брзо и са образином дубоког зналаца одговорио је агитатор.

— То ти, брате, причаш бабје приче: само им будале могу веровати, — рекао је Софроније *изазивачки*. Узми — на, ево, прочитај што пише ваш, комунистички научник, Тимирјазев.

Софроније је дао агитатору књигу са насловом: „Теорија развића. Зборник, у редакцији проф. Фаусека“ и показао му редове у чланку проф. Тимирјазева. Агитатор је прочитао: „Требало је доста муке, да би се показало да, као што се пас рађа од пса, тако и црви, зачети у гњилим телима, произизазе од других црва; као што жито не рађа тамо, где није посејано; — тако се и плесан не може појавити тамо, где нема своје семе“ (стр. 59).

— Ето, видиш, шта наука утврђује, приметио је Софроније агитатору, када је он прочитао назначене редове. Ништа се само од себе не рађа, све производи од готовог живота, затвореног или у јајету или у семену. Ево, на, још прочитај о томе у другој књизи.

Софроније је дао агитатору познати безбожнички часопис „Весник знања“, бр. 2 за 1907 годину. У њему је агитатор прочитао следеће: „Непоколебљиво је утврђено, да живот произлази од живота. То учење саставља чврсту основу целе биологије, укључујући и медицину“.

— Сваки доктор зна, — објаснио је Софроније, — да се живот не може јавити сам од себе. И буве, и вашке, и свака друга нечистоћа појављује се од својих родитеља. Ми их само не видимо, зато што су они врло ситни. Ево, ја и питам тебе: одакле је дакле дошао на земљу живот у те зачетке (ембрионе)? Ко их је посејас?

Сви су увидели, да је агитатор упао у замку са својим непромишљеним одговором, као миш у мишоловку. Старци су се потсмевали, гледајући на збуњеног и дотераног до зида агитатора, а омладина се натмурила, као да ју је неко хладном водом полио.

Агитатор је ипак покушао да се избави од постављеног питања.

— То сада живот произлази не друкчије него од претходног живота. Али, раније, тек што се земља охладила, живот се зачео сам од себе.

— А откуда ти то знаш? — са чуђењем га је упитао Софроније. — Ко је теби о томе причао?

— Тада су били други услови на земљи за саморађање, збуњено и неуверљиво је одговорио агитатор.

— А куда су отишли ти услови? — са иронијом је упитао Софроније. Ти си доказивао у својој речи, да су се земља и цео свет постепено развијали, усавршавали. Значи, ако су раније постојали услови за саморађање, онда они су дужни да се сада још више развијају и усавршавају. А тако излази, да је живот био савршенији, развијенији, а сада је изгубио своје раније особине. То је исто као кад би се рекло: човек се рађа са главом и ногама а затим се усавршава и губи ноге и главу. То се дакле добро усавршава! — изазивачки и право у очи агитатору засмејао се Софроније. Засмејала се и сва публика.

Агитатор је био коначно притиснут и пригњечен. Али није се још давао; он је смислио нови одговор:

— Живот је могао бити пренесен са других планета на земљу у виду семена или оплодотворавајуће прашине, — рекао је агитатор са приметном небудљивошћу.

— А откуда ти то знаш? Ко је тебе о томе обавестио? — Опет са иронијом и изазивачки упитао је Софроније и, не чекајући одговор, продужио је:

— Допустимо, да је живот прелетео к нама каквим било чудом са других планета. Но, поставља се питање: а откуда он на планетама? Ко га је тамо посејао и каквим начином?.

Агитатор најзад није знао, шта да одговори на то питање. Замисливши се мало, он је, најзад, изјавио да је живот загонетка и велика тајна, коју још није решила наука.

— Ето, ти си требао тиме и отпочети своју проповед, па би тада био сматран за умног човека и не би упао у таква безизлазан положај, у коме си се данас осетио, — наставнички и другарски рекао је Софроније агитатору.

— А према вама, одакле се појавио живот? — Неочекивано је задао то питање агитатор Софронију.

— Ја ћу одговорити теби на то питање и, може бити, да ћу и тебе самог натерати да одговориш на њега на мој начин, — рекао је тврдо и убеђено Софроније. — Само се немој журити. Тумачимо прво сам живот. Ето, ти мени разјасни, што је то живот?

— Живот, то је — покрет, — одговорио је агитатор онако како је научио. — Мртва материја је непокретна, на пример, камен, гвожђе, глина и томе слично, — ту нема живота. А све живо креће се и расте. Ево на пример дрво, иако оно не иде, ипак сав његов живот се састоји из покрета: стално се оно храни, као стомак, соковима земље и ваздухом.

— А шта се пре појавило: мртва природа или живот или како ти велиш, покрет? — поставио је Софроније ново питање.

— Прво се појавила материја, — не мислећи, одговорио је агитатор и опет је упао, као миш, у замку.

— То значи, према твоме, излази да се материја створила и зачала пре покрета! Како то тако може бити? Ну — де, разјасни им ту загонетку, опет је славodobитно питао Софроније.

Агитатор је био потиснут тим питањем, и сам је био у недоумици, како се је, у самој ствари, материја могла створити без покрета. Он је пожурио да се поправи:

— Материја постоји вечно, појаснио је он.

— А живот? — упитао је његов неумољиви и наметљиви саговорник.

— И живот постоји вечно, — не хотећи и изнуђено одговорио је агитатор.

— Али ипак: шта се појавило раније? — запиткивао је Софроније.

Агитатор није знао како да одговори на то питање и, збуњен, изјавио је:

— Не знам.

— Како не знаш? — с великом недоумицом је ускликуо Софроније. — Гле, материју је почео неко да ствара, да рађа. Ти си сам доказивао, да се она образовала из покрета и врћења. Први импулс јој је неко дао. Ето, ја и питам: шта је раније никло, да ли тај први импулс, из кога се постепено развила материја, или се материја без сваког импулса сама образовала?

Питање Софронова је било тако јасно, да је чак и умно ускоразвијеним комунистима било јасно, да је пре материје постојало нешто друго, што јој је дало покрет и правац. Агитатор је био принуђен да призна, да је живот постојао пре материје, и да је само он вечан, а материја је тек произведена ствар, која се појавила доцније.

— А да ли је разумна та појава — живот? — поново је питао Софроније агитатора.

— Да, она је разумна, — одговорио је агитатор и после једног тренутка још једном потврдио: свакако да је разумна. Ко ће то одрицати!

— Ето, ти си сам и одговорио на питање: откуда се појавио живот, — објаснио му је Софроније. — Он постоји пре материје, он је вечан, он је разуман, он је свесилан. Та мудра, недостижна стваралачка Сила, која је све створила, која свим управља, која све креће; ето, дакле, та сила и јесте Вечни Свемогући БОГ, Творац неба и земље, у Кога ми верујемо и Кога ви, безбожници, не можете никако одрицати, како се год окретали.

Тај закључак је изрекао Софроније свечано и снажно.

Агитатор је пожурио да закључи митинг. Ништа му друго није остало да учини.

Старци су отишли са скупа победоносно, са радосним осећањима. Њиховој ликујућој групи пришли су и многи омладинци, за које је пропаст безбожничтва била тако очевидна, као јарко сунце. Заслепљени пак безбожници продужили су да живе у упорном незнању.

Ф. Е. МЕЉНИКОВ

Белешка о писцу

Ф. Е. Мељников је старобрјадец. Међу руским старобрядством сачувало се много, више можда него у другим групама, изванредних моралних карактера. Један од њих је и Мељников. Под бољшевицима он је често иступао на јавним диспутима у одбрану вере уопште и хришћанства понаособ. Ту је стекао и изванредну рутину модерног и популарног апологете новог типа и постао опасан опонент за сваког атеистичког агитатора. Нова руска стварност даје потпуно нов и материјал и начин одбране основа вере и хришћанства. Треба само прочитати последњу књигу Мељникова, изашлу прошле године, „Современоје безбожије опо-

вергајемоје им самим“, па увидети колико је то нсв и жив и местимично потресан а увек убедљив начин апологије. Мељников је, пре неколико година, морао напустити Русију. Пре извесног времена био је и у Београду; међутим, стално живи у Кишињову, у Румунији. До сад је издао неколико драгоцених књига, апологетског садржаја изложеног у форми диспута: „Како је постао Бог“ (то је заправо наслов предавања атеистичког предавача), „Како је настала вера у Бога“ (преведена на наш језик и издата од стране Хр. Заједнице Крагујевачке), „Безбожници сами верују, иако несвесно“, „Свет је створен Богом по једногласном учењу великих ауторитета науке“, „О човечјој души и њеном пореклу“, „Основи безбожја“, „Недоказано безбожје“, „Секташтво и црква пред судом Св. Писма“, „О секташком свештенству“ и горе наведена, последња и обимна његова књига, која ће се превести на наш језик по обећању овогодишњег патријаршијског календара „Црква“.

Религија и религиозни живот старих Словена

— Наставак из броја за Јануар—Фебруар —

Жрџиве.

Начин на који су се наши стари молили боговима јесте принашање жртава. Жртве су биле крвне: волови, јарци, овце, птице, живина; и бескрвне: земаљски плодови и цвеће. Све првине или првенци били су жртва боговима, као прва пшеница, кукуруз, воће, грожђе, прве животиње и т. д. За сваки важнији моменат у животу човековом, као о рођењу, крштењу, венчању, подизању нових кућа, храмова, села, вароши и др. принашале су се специјалне жртве.

Поједини празници са својим особитим жртвама као: Божић са облигатним прасетом; Тјурђев-дан са млеком, сиром са јагњетом; Петров-дан и Преображење са јабукама и грожђем и др. очували су се и до данас. О св. Илији и данас се жртвује петао; петао је био жртва Перунова, јер је Перун бог грома, неба, времена, а и петао својим певањем пре поноћи, и у 2 и 4 часа после пола ноћи објављује време; како је у хришћанству св. Илија наследио многобожачког бога Перуна, то је на њега прешла и Перонова жртва — петао.

Код Словена, нарочито Руса, било је случајева да су и људи принашани на жртву. Такав обичај имамо и код Грка и Римљана. Аганемнон, врховни грчки војвода у тројанском рату, морао је принети на жртву Аполону своју кћер Ифигенију, да би утишао буру и стигао под зидове Троје.

Још су наши стари веровали, да су звезде вечно упаљене свеће, које се пале приликом рођења људи, тако да сваки човек има своју звезду; више светлеће су владарске, за њима богаташке, а оне што по мало чкиље — фукарске. Звезде не ваља бројати, јер чим нанђеш на своју, она се гаси и човек умире.

Словени су имали своје храмове, које су правили од растовог или ческовог дрвета и у њима приносили — палили жртве. Где ових није било, жртве су принашане обично на каквој узвишици, што је карактеристична особина свих старих народа.

Пре него што пређем на најинтересантнију партију — веровање у загробни живот, да кажем неколико речи и о оној народној: „Кад је Бог ишао по земљи“.

Било је доба, у веровању готово свих народа, кад су богови ишли по земљи прерушени у странце, просјаке. Отуда просјацима и име убог, божјак. Такво веровање налазимо и код Грка.

Кад је Одисеј, после дугог лутања, прерушен у просјака, дошао у свој двор на Итаци, у коме су просиоци жарили и палили, један од просиоца — Антиној — отерао га је и ударио столицом. Сви присутни зачудили су се тој дрскости речима:

„Клети Антиноје, на зло погодио туцака тог си
Несретног, ако је он од небеских богова који!
Та и богови сами туђинцем из далеке земље
Слични се знаду учинит и у сваком знаду облику,
Граде обилазит, људску да пакост и правду виде“

(Од. 17.483).

Из овога је јасно, да богови прерушени улазе у куће смртних, и према томе како их људи приме, награђују их или кажњавају.

Да је и код нашег народа постојало ово веровање сведоче нам многобројне приче: о љуби богатога Гавана; о св. Николи и сиромашу; о путовању Бога и св. Петра; о светом Сави и ђаволу и др.

Ово веровање код свих а нарочито код нашег народа, изазвало је развијање и ширење гостољубља. Ако се богови заиста прерушавају у странце или просјаке, а ми не знамо да ли је у странцу или просјаку пред нашим вратима можда скривено божанство, онда је наша света дужност да сваког странца примимо и угостимо што је могуће боље, замишљајући да се у свакоме од њих можда крије само божанство и куша нас. Отуда гостопримство није само дужност него и религијска обавеза. „Ко год проси, круну да носи, ваља му уделити“ — вели наш народ.

Гости су стајали под заштитом богова: код Грка Зевса, код Римљана Јупитера, а код Словена без сумње Радгоста или и самог Перуна.

Увредити госта значи увредити само божанство.

Кад је Краљевић Марко хтео да побије Турке који су му о слави ушли у кућу, и начинили зулум, интервенисала је мајка Јевросима речима: „Немој данас крви учинити, Данас ти је крсно име красно, Тко ти данас у двореве дође, Напој жедна а нахрани гладна“ (Вук. 2, 71-84), и Марко је после ових материних разлога одустао од намере, и Турцима указао гостопримство.

И наши су стари могли бити не гостољубиви и то само изван кућа; чим се пређе кућни праг, гостољубље је света и облигатна дужност. Праг је од увек био симбол заклетве домаћинове за сигурност странца.

Из наведена видимо, да у доба најсуровије и најсебичније природе Словена, само религија била је у стању да изазове прве знаке племенитости милосрђа и опште човечанске љубави.

Религија је била та божанска сила, која је спутавала људске животињске нагоне, и у њихове мрачне природе уносила моралну светлост.

— Наставиће се —

Прота БРАН. М. МИЛИЋ

Канонска посета Његовог Преосвешт. Епископа Браничевског Г. Др. Венијамина Великом Градишту

Другог дана Ускрса, на дан славе Вел. Градиштанске општине, Његово Преосвештенство Г. Епископ учинио је прву посету овом месту и — што ни најстарији људи овде

не памте — благоизволео је кроз његове улице пронети литију, а за тим пресећи славски колач у општинској судници.

Према изричној жељи Г. Венијамина, дочек је био скроман, али од срца. — „Никаквих капија нећу, — гласила је Његова порука — мени су најмилије капије у душама народа“. На сусрет високом госту изишли су до Маиловца: начелник срески г. М. Танасић; претсед. општине г. Веља Ивковић који је и потпретседник Црквене општине; г. Т. Обрадовић, трг. и г. М. Добричић, трговац. Његово Преосвештенство пратио је само заменик протојереј г. Д. Лучић.

У част доласка Његовог Преосвештенства истакнуте су по целој вароши државне заставе, а пред црквом виле су се државна и црквена тробојница. Изнад места где је обављен дочек стајао је на платну поздрав: „Добро дошао. Благослови владико“. У дочеку су, поред четири свештеника, узели учешћа сви шефови надлештава, ученици гимназије (интернат), Женске занатске школе, Основне школе, Соколско друштво, ватрогасци, чланице „Српске мијке“, Женске подружине и велика маса варошког и сеоског света.

Чим је изишао из кола — нешто после 8 часова — Г. Епископ је био поздрављен од стране претседника Велико-градиштанске црквене општине, г. Тасе Атанацковића, трговца који му је у име грађанства пожелео добродошлицу. Захвалив се кратким говором пошао је под Небом Цркви уз певање тропара „Христос воскрес“. Пред црквом је Његово Преосвештенство дочекао и поздравио Арх. Намесник протојереј г. Рад. Марјановић. Г. Епископ је и њему одговорио на поздрав, ушао у цркву и одмах је отпочело облачење Архијереја, а потом св. литургија коју су служили још: протојереји г. г. Лучић и Марјановић а свештеници: г. г. Илић и Марковић (Рабровски) и ђакон г. Ж. Петровић. Црква је била дупке пуна побожних хришћана, који су с великом љубављу пратили ток архијерејске литургије. Нарочито је побудио пажњу моменат, кад је с царских двери молитву „Господи, Господи призри с небесе и вижд“ Г. Епископ прочитао једанпут и на грчком. При завршетку службе Г. Епископ је у једном топлом говору поучио народ, предочив потребу слоге и љубави међу грађанима свију вера и опасност од сујеверја, порока, страсти и других врста грехова. Нафору је раздавао лично Г. Епископ а уз то и књижице „М. Мисионар“.

Око 10 сати пошто је освећена водица и прочитана молитва, уз брујање звона црквених, кренула је литија ка гробљу. У њој је поред Његовог Преосвештенства учествовало девет свештеника и ђакон. Дошав на гробље, Г. Епископ је прочита одговарајуће молитве и говорио о култу према умрлим члановима земаљске цркве и потреби мољења за спасење њихових душа.

У међувремену, до повратка литије из проља, Његово Преосвештенство Г. Венијамин примао је у црквеној канцеларији претставнике власти, надлештава и других установа. Том приликом новчано је помогао „Српску Мајку“ и „Женску подружину“.

Повратак литије сачекао је у тако званом „Топољару“ и кад је стигла у 12¹⁰ часова, извршио чин закршћавања записа. Затим се пошло к цркви главном улицом. Литија је пружала величанствену слику, којој је доприносио много диван пролећни дан као и непрегледна маса народа и школске деце.

Сечење колача у општинској судници лично је извршио Г. Епископ, окрећући колач са г. г. Војом Ђорђевићем министром без портфеља који се такође налазио у Градишту и В. Ивковићем, претседником. Честитајући славу г. Ивковићу, исказао му је признање како на организовању дочека тако и на уређењу самог места, и чистоћи.

Пошто је по ручку код претседника општине учинио посете директору гимназије (интернату), кроз који га је провео директор г. Л. Ђурчић, начелнику среском, г. Т. Обрадовићу трг. и г. М. Ђукићу, трг. Г. Епископ је око 5²⁰ час. свратио у цркву и, после кратког бављења у њој, топло и одушевљено поздрављен од грађанства, отпутовао преко Голупца у манастир Туман, у коме је преноћио да трећег дана Ускрса посети варошицу Голубац.

21-IV-0936 год. В. Градиште.

Свешт. А. ИЛИЋ

Братски сабор

Архијерејска власт под Е. Бр. 627 од 8/21 априла 1936 год. благоизволела је доставити овоме Црквеном Суду ову одлуку:

„У жељи да се код свештенства оба реда поверене Нам Епархије браничевске подгрева што више љубави за Цркву и Паству донели смо ову ОДЛУКУ;

Да се овсгодишњи братски сабор свештенства Епархије Браничевске има одржати у току св. апостолског (Петровог) поста на коме има обавезно узети учешћа све свештенство мирско дотичног среза и том приликом имају се обавезно сви свештеници мирског реда исповедити и причестити.

За овогодишњи братски сабор прописујемо ову тему: „Пут и начин за успешнији рад на религиозно-моралном васпитању наше омладине“.

За референте братских сабора одређујемо и то:

1) За намесништва пожаревачко, подунавско, моравско и велико-орашко:

За референта презвитера Гојка Сретеновића пароха II александровачког, а за исповедника Игумана Луку старешину манастира Тумана.

Сабор се има обавити у Пожаревцу на дан 2/15 јуна 1936 год.

2) За намесништва рамско, голубачко и звишко:

За референта презвитера Гљеба Квјатковског пароха десинског, а за исповедника Игумана Луку старешину манастира Тумана.

Сабор се има обавити у Великом Градишту на дан 5/18 јуна 1936 год.

3) За намесништва: млавско и хомољско:

За референта презвитера Аранђела Спасојевића пароха вуковачког, а за исповедника Игумана Луку старешину манастира Тумана.

Сабор се има обавити у Петровцу на дан 9/22 јуна 1936 год.

4) За намесништва: ресавско, раваничко и параћинско:

За референта презвитера Јована Ристића, пароха плажанског, а за исповедника јеромонаха Јоаникија сабрата манастира Манасија.

Сабор се има обавити у Ћуприји на дан 12/25 јуна 1936 год.

Цео овај распоред има се саопштити свему свештенству с тим, да препоручујемо и дозвољавамо свештенству мирском да може узети учешћа не само на обавезном братском сабору свог среза, већ и на осталим братским саборима у овој Евархији са правом узимања учешћа у дискусији но с тим, да се има побринути за замену и о томе благовремено обавести свога намесника.

По извршеној исповеди и причешћу свештенства мирског реда, као и о резолуцији братског сабора намесници ће поднети извештај Суду са израђеном темом од стране одређеног референта.

Црквени Суд ће када од свих намесника добије извештаје о одржаном братском сабору, доставити исте Нама на увиђај и сходну одлуку.

Сваком братском сабору присуствоваћемо Ми лично.
Стварне трошкове духовницима исплатити из Епархи-
ског буџета.

Радно време у Цркв. Суду

Одлуком Арх. вл. бр. 625 од 4/17-IV-1936 г. радно
време је у Црквеном Суду од 7¹/₂ до 12¹/₂ пре подне и од
16 (4) часа до 18 (6) часова по подне сваког радног дана.

Постављења и премештаји:

1. Одл. Арх. вл. бр. 581 22-III/4 IV-936 постављен је за
сталног пароха суботичког презвитер Петар В. Петровић,
досадашњи привр. парох. исте парохије.

2) Одл. Арх. вл. бр. 590 од 22-III/4IV 1936 г. постављен
је за привр. пароха бигреничког јереј Василије Толмачев.

Примљен у клир

1. Одлуком Арх. вл. бр. 590 од 22-III/4-IV-1936 г. прим-
љен је у клир ове епархије јереј Василије Толмачев, по уре-
дно добијеном канон. отпусту из Митрополије скопске.

Исправка.

„Црногорски свештеници у Браничевској епархији“.

Под горњим насловом изашао је мој чланак у Брани-
чевском Веснику у свесци за децембар 1935 год. У чланку
су се поткрале неке грешке непажњом коректора, као: „На-
зиратинским“, а треба „назиратељским“.

Али највећу грешку учинио сам ја, тиме што сам не-
хотично изоставио Перовића Мила, свешт. у Кличевцу, и
што сам написао да је Вуковић Никола родом из Цуца, а
он је из Бјелица.

Перовић је из Цоне Горе, из племена Бјелопавлића од
братства Перовића. Отац му је био племенски капетан, а
не треба заборавити да се положаји и чиновни у Црној Гори
за његово доба нису добијали на формалне квалификације,
него на чојство и јунаштво.

Перовић је свршио богословију 1929 г. у Битољу, ру-
коположио га је у чин свештеника, епископ Доситеј у Нишу
1930 г. Ожењен је из Ћуприје, госпођа је учитељица, имају
двоје деце. Перовић је врло отмен човек и савестан свеш-
теник, и ужива добар глас и међу свештен. и код народа.

М. ДРАГОВИЋ

Одговорни уредник: ДРАГУТИН МАРИНКОВИЋ, свешт.
в. д. архијерејског намесника пожаревачког.

Штампарија Ђорђа Наумовића у Пожаревцу.

САДРЖАЈ:

Скупштина удруженог Светл. Епарх. Ераничевске	стр. 73
Бран. М. Милић: Проблем данашњице	74—76
Бран. М. Милић: Праваик Преподовенија	77—84
Ф. Е. Мељников: Диспут са безбожни. у Совјетској Русији	85—89
Белешка о писцу	89—90
Бран. М. Милић: Религија и релагиозни живот старих Словена	90—92
А. Илић: Канонска посета Њ. П. Е. Ераничевског Г. Др. Венјамина Великог Градишту	92—94
Братски сабор	94—96
Радио време у Црквеном суду; Постављења и премештаји; Примљени у клир; М. Драговић: Исправка	96

Штампарске грешке:

На страни 74 ред 18 одозго стоји Велика	треба Велика
На страни 77 ред 10 одозго стоји у	треба и
На страни 78 ред 5 одозго стоји осветљавају	треба осветљана
На страни 79 ред 6 одоздо стоји примише	треба пријаше
На страни 81 ред 6 одоздо стоји више	треба ваше
На страни 85 ред 1 одозго стоји комунистички	треба комунистички
На страни 86 ред 19 одозго стоји што	треба што
На страни 89 ред 15 одозго стоји недостижна	треба недостижна

Нове књиге:

Николај Берђајев: Хришћанство и класна борба — превод Мил. Р. Мајсторовића — издање књижаре Ј. Целебрића Београд 1936 год.	Дин. 15.—
Грота Милан Ј. Путиновић: Вера у песми — издање пишчево — Београд 1936 год.	2.—
Љуб. М. Богдановић: 80 свечарских дана — издање пишчево — Београд 1936 год.	25.—
Лист „Хришћанско дело“ Скопље: Јерес Хилија-зам — (превод)	3.—
Др Јустин Поповић, доцент богословског факултета: Догматика II књига — издање књижаре Радомира Д. Бугосића Београд 1936 год.	120.—
Др Владан Максимовић: Венац живота — Систем моралне филозофије — Библиотека „Знање и Слобода“ Београд 1936 год.	120.—
Мали Мисонар — Крагујевац 1936. 50 комада	12.—
Њива Божија — Крагујевац 1936. 5 комада	5.—
Стојановић — Магарашевић — Шипка Тузла 1936 г. — Помоћна књига за практичну употребу поступка за судове у српско православној цркви у споровима о равнолу брака — Додатак књизи: регистар за црквено-судски поступак	40.—
Петар Н. Јовановић — Тузла: — Сроство као брачна сметња према брач. правилима срп. прав. цркве	30.—